

Verdal kommune
Rådmannen

Økonomirapportering 3. kvartal 2019

Verdal kommune

*Kommunens økonomiske situasjon
pr. 30.09.2019*

Verdal 14.10.2019

INNHALDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER.....	5
2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.09.2019	5
2.1.1 Regnskapsskjema 1A – fellesinntekter og -utgifter	5
2.1.2 Regnskapsskjema 1B – virksomhetenes drift.....	7
2.2 Rapportering fra virksomhetene.....	11
2.2.1 Oppvekst.....	11
2.2.2 Velferd	12
2.2.3 Næring og samfunnsutvikling.....	17
2.2.4 Rådmannens fellesområde og Stab, utvikling og virksomhetsstøtte.....	18
2.2.5 Innherred kommunesamarbeid	19
2.3 Budsjetjusteringsbehov drift.....	20
2.4 Status og budsjetjusteringsbehov i investeringsregnskapet	20
3. ORGANISASJON.....	22
3.1 Organisasjonsstruktur	22
3.2 Endringsprosesser, visjon og nærvær	22

1. INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram økonomirapport for tredje kvartal 2019. Med datagrunnlag for 3 kvartaler har vi et sikrere grunnlag for å analysere årets drift og investeringer. Det er likevel fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til årsoppgjørdisposisjoner for pensjon, avsetninger til bundne fond mv. Det er også tidlig å vurdere effekter av tiltak som ble satt i verk etter andre kvartal. Rapporten viser fortsatt stort avvik mellom årsprognose og budsjett for deler av virksomheten. Det er stort sett det samme bildet som avtegnet seg i økonomirapportene for første og andre kvartal. Men det er også målt forbedringer på noen områder. Det kan derfor henvises til disse dokumentene for nærmere beskrivelse av detaljer.

Den samlede prognosen (A-skjema) viser nå et merforbruk på 4,1 mill kr. Fellesinntekter og utgifter viser samlet en merinntekt på 15,1 mill kr. Virksomhetenes prognoser (B-skjema) viser et samlet merforbruk på 19,2 mill. På sumnivå er det en marginal endring hos virksomhetene fra andre kvartal. Det er likevel store forskjeller mellom virksomhetsområdene i utvikling. De største avvikene er fortsatt innenfor NAV, Hjemmetjenesten og Teknisk Drift. Utviklingen innenfor Hjemmetjenesten er svært bekymringsfull. Årsak til merforbruk og tiltak er nærmere beskrevet i kapittel 2 i økonomirapporten.

I rapportering for første kvartal ble det konkludert med at ingen avvik var så store at situasjonen kunne sies å være ute av kontroll. Det ble i andre kvartal etablert tettere styringsdialog oppfølging av virksomhetsområder med stort merforbruk. I tredje kvartal er det etablert nye styringslinjer for Hjemmetjenesten. Det vil ta noe tid før det kan forventes effekt av alle tiltakene. Det er brukt samme metodikk for måling av avvik som i forrige økonomirapport. Prognosen er basert på måling av avvik hittil i år og prognose for avvik resten av året. Prognose for avvik pr tredje kvartal er satt opp i dialog med virksomhetslederne. Prognosen er basert på et asymmetrisk forsiktighetsprinsipp der usikre inntekter og virksomheter med mindreforbruk holdes utenfor beregning av avvik. Det sannsynlige årsresultatet er derfor normalt noe bedre enn prognosene.

De største avvikene og utviklingen:

	Målt helårsavvik pr andre kvartal			Målt helårsavvik pr tredje kvartal		
	Første kvartal	Andre kvartal	Endring	Andre kvartal	Tredje kvartal	Endring
Skole og SFO	-737	-97	640	-97	-907	-810
Nav Sosial og flyktningetjeneste	-3 361	-3 703	-342	-3 703	-3 086	617
Hjemmetjenesten	-3 440	-4 998	-1 558	-4 998	-7 558	-2 560
Institusjonstjeneste	-843	-	843			-
Bo og dagtilbud		-374	-374	-374		374
Velferd felles	-399	-1 214	-815	-1 214	-1 762	-548
Teknisk drift	-372	-3 737	-3 365	-3 737	-2 536	1 201
Integrering og Mangfold	-801	-1 131	-330	-1 131	-869	262
IK, Kemner, IKT og advokat	-2 684	-2 401	283	-2 401	-1 484	917
IK Innherred brann og redning	-682	-682	-	-682	-512	170
IK Innherred innkjøp	-	-827	-827	-827	-	827
Fellesområdet					-573	-573
				-19 164	-19 287	-123

Oversikt over avvikene i driftsregnskapet:

Inntekter:	Merinntekter ca 15,1 mill kr	Rapportens kapittel 2.1.1 (A-skjema)
Virksomhetene:	Merutgifter ca 19,2 mill kr	Rapportens kapittel 2.1.2 (B-skjema)
	Status og tiltak virksomheter	Rapportens kapittel 2.2
§ 27 samarbeid:	Beskrivelse avvik	Rapportens kapittel 2.2.5

2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER

2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.09.2019

2.1.1 REGNSKAPSSKJEMA 1A – FELLESINNTEKTER OG -UTGIFTER

Regnskapsskjema 1A - Drift	Kvartalet				Helår			
	Regnskap pr 3. kvartal	Regnskap pr 3. kvartal	Budsjett pr 3. kvartal	Budsjett-avvik pr 3. kvartal	Helårs-budsjett	Regnskap	Års-prognose	Avvik budsjett og prognose
	2019	2018	2019	2019	2019	2018	2019	2019
Skatt på inntekt og formue	261 054	255 849	259 950	1 104	329 117	334 369	340 246	11 129
Ordinært rammetilskudd	376 600	357 221	376 736	-136	495 283	471 611	495 912	629
Skatt på eiendom	40 408	37 773	40 250	158	40 250	37 777	40 408	158
Andre generelle statsstilskudd	-	-	-	-	2 750	2 812	2 750	-
Sum frie disponible inntekter	678 062	650 843	676 936	1 126	867 400	846 568	879 316	11 916
Renteinntekter og utbytte	14 695	3 182	13 127	1 568	16 039	7 885	17 820	1 781
Renteutg., prov. og andre fin.utg.	27 335	24 793	29 564	2 229	40 498	34 829	39 100	1 398
Avdrag på lån	44 210	33 770	44 210	-	48 000	41 000	48 000	-
Netto finansinnt./utg.	-56 850	-55 381	-60 647	3 797	-72 459	-67 944	-69 280	3 179
Til dekn av tidl. regnsk.m. merforbr	-	-	-	-	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	14 833	-	14 833	-0	16 299	27 560	16 299	0
Til bundne avsetninger	9 383	-	9 382	1	9 382	217	9 382	-0
Bruk av tidl regnsk.m. mindreforbr	10 434	-	10 434	-	10 434	27 560	10 434	0
Bruk av ubundne avsetninger	18 881	5 863	18 881	0	25 175	16 815	25 175	0
Bruk av bundne avsetninger	44	-	-	44	-	-	44	44
Netto avsetninger	5 144	5 863	5 100	44	9 928	16 598	9 972	44
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-	-	-	-	-
Til fordeling drift	626 356	601 324	621 389	4 967	804 869	795 222	820 008	15 139
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	561 826	533 664	556 045	-5 781	804 869	785 649	824 156	-19 287
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	64 530	67 660	65 344	-814	-	9 574	-4 148	-4 148

Regnskapsskjema 1A viser kommunens generelle inntekter og utgifter, - og danner rammen for hva som kan fordeles til tjenesteproduksjon. Forventning til disse størrelsene ved årsslutt vises i kolonnen «Årsprognose 2019», med til sammen 820 millioner til fordeling. Nest siste rad i denne kolonnen viser virksomhetenes rapporterte forbruksprognose, med 824,2 millioner, dvs et merforbruk på 19,3 millioner hos virksomhetene. Samlet forventet merforbruk for 2019 estimeres da til 4,1 millioner, når man også tar med positivt bidrag fra fellesinntektene. I det følgende kommenteres de endringene som påvirker kommunens rammebetingelser, mens virksomhetenes drift omtales senere i rapporteringen.

Budsjett for skatt og rammetilskudd er lagt lik Kommunaldepartementets siste inntektsanslag for skatt og inntektsutjevning (skatteutjevning) ved statsbudsjettet 7. oktober. Denne viser at kommunen kan forvente en merskattevekst også i år, og prognosen for frie inntekter viser dermed en forventet merinntekt på tilsammen 11,9 millioner.

Eiendomsskatt for første og andre termin er utfakturert, og har gitt inntekter omtrent som forventet. Kommunens takstgrunnlag er fra 2011. Etter Egedomsskattelova § 8A-3 (2.ledd) skal det være allmenn taksering i kommunen hvert tiende år, altså i 2021 for Verdals del, og da med virkning fra 2022. Inntil da (og også i perioden fra 2012 og fram til i dag), vil eiendomsskatteinntektene i kommunen kun påvirkes av endringer i skattesats, tilførsel av nye objekter, og endringer i regelverket. Regelverksendringer medfører at det fra 2020 innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor på minimum 30 % i takstene på boliger og fritidsboliger, noe som betyr en inntektsreduksjon for kommunen i 2020 på 8,6 millioner sammenlignet med dagens nivå, forutsatt at skattesats og lokale fritak holdes uendret. Maksimal skattesats for bolig og fritidsbolig er satt ned fra 7 promille til 5 promille med virkning fra 2020. Fra 2021 er det varslet at skattesatsen for bolig og fritidsbolig skal settes ytterligere ned til 4 promille. For annen eiendom enn bolig og fritidsbolig, eksempelvis for næring, er maks-skattesatsen fortsatt 7 promille. Verdals kommune har de to siste årene beskattet eiendom med 4 promille.

Norges Bank hevet styringsrenten til 1,5 % i rentemøtet i august. Finansrapporten per tredje kvartal, som følger som vedlegg til denne økonomirapporten, viser en renteprognose på 35,7 mill på kommunens investeringsgjeld. I tillegg kommer renter på Husbanklån som brukes til videreutlån. Samlet er renteutgifter estimert til 39,1 mill, som vil gi et lite mindreforbruk i forhold til budsjett. Dersom renteutviklingen blir en annen enn forutsatt, eller at nye låneopptak blir høyere eller lavere enn beregnet pr nå, vil dette ha direkte innvirkning på renteprognosen.

Renteinntekter ser ut til å gi en merinntekt i forhold til budsjett i 2019. Årsaken til dette er at forsinkelser i større investeringsprosjekter har medført romsligere likviditet (høyere bankinnskudd) enn forutsatt, samtidig som at rentesatsene for innskudd også påvirkes av økning i styringsrenta. Det er gitt mer informasjon om endringene i rentenivå i finansrapporten.

2.1.2 REGNSKAPSSKJEMA 1B – VIRKSOMHETENES DRIFT

Regnskapsskjema 1B - Drift	Kvartalet				Helår			
	Regnskap pr 3. kvartal	Regnskap pr 3. kvartal	Budsjett pr 3. kvartal	Budsjett-avvik pr 3. kvartal	Helårs-budsjett	Regnskap	Års-prognose	Avvik budsjett og prognose
	2019	2018	2019	2019	2019	2018	2019	2019
Rådmann	22 985	16 479	23 477	491	34 381	39 793	34 381	-
Fellesområder	3 004	6 839	2 788	-216	14 821	8 813	15 393	-572
Fellesområder	25 990	23 317	26 265	276	49 201	48 606	49 774	-572
Oppvekst felles	91 584	94 247	95 053	3 468	122 363	124 347	122 363	-
Skole / SFO	142 889	142 771	140 838	-2 051	198 025	200 797	198 931	-906
Barnehage	-2 714	-5 731	-767	1 947	3 658	-1 997	3 658	-
Ressurssenter oppvekst	36 420	30 467	38 491	2 072	55 799	51 739	55 799	-
Oppvekst	268 179	261 755	273 614	5 436	379 844	374 886	380 751	-906
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	18 856	15 861	16 297	-2 559	22 356	24 848	25 442	-3 086
Hjemmetjenesten	65 109	63 242	58 456	-6 654	79 945	86 376	87 503	-7 558
Institusjonstjenesten	68 820	69 142	67 647	-1 172	92 232	92 542	92 232	-
Bo- og dagtilbudstjenesten	62 657	64 926	63 307	650	89 567	85 559	89 567	-
Velferd felles	4 450	-	4 713	263	6 111	-	7 874	-1 762
Velferd	219 892	213 171	210 420	-9 472	290 211	289 326	302 618	-12 407
Kulturtjenesten	15 564	12 107	15 666	102	20 713	20 261	20 713	-
Landbruk, miljø og arealforvaltning	4 582	4 980	4 455	-127	6 455	6 437	6 455	-
Teknisk drift	33 752	28 850	30 559	-3 193	37 933	36 827	40 469	-2 536
Selvkostområder	-18 379	-23 365	-16 892	1 488	0	861	0	-
Næring og samfunnsutvikling felles	5 718	5 450	6 329	611	9 722	0	9 722	-
Integrering og mangfold	449	144	-1 705	-2 154	158	-794	1 027	-869
Næring og samfunnsutvikling	41 685	28 166	38 412	-3 273	74 981	63 592	78 387	-3 405
IK, Regnskap, innfordring og lønn	1 225	2 070	2 104	878	3 165	3 208	3 165	-
IK, Geodata og oppmåling	-555	434	105	660	540	561	540	-
IK, Kemner, IKT og advokat	9 484	9 532	9 210	-274	12 280	12 202	13 764	-1 484
IK Innherred brann og redning	7 660	6 484	7 650	-10	10 200	9 607	10 712	-512
IK Innherred Innkjøp	551	0	551	0	827	0	827	-
Finanstransaksjoner	-12 285	-11 265	-12 285	0	-16 380	-16 340	-16 380	-
Øvrig totalt	6 081	7 255	7 335	1 253	10 632	9 239	12 628	-1 995
Sum virksomheter	561 826	533 664	556 045	-5 781	804 869	785 649	824 156	-19 287

Virksomhetenes prognoser for året 2019 viser et samlet merforbruk på 19,3 mill, - omtrent på samme nivå som ved forrige økonomirapportering. De største merforbrukene ligger hos Hjemmetjenesten, Teknisk drift og NAV, men også IKT-samarbeidet og Velferd felles viser forholdsvis store avvik gitt enhetenes størrelse.

Som ved tidligere rapporteringer er det verdt å merke seg at ingen virksomheter presenteres med mindreforbruk i tabellen over. Så lenge det ikke er aktivitet som er bortfalt, eller andre faktorer som har endret seg vesentlig fra de forutsetningene som var lagt til grunn i budsjettet, kan man ikke med sikkerhet forvente mindreforbruk på nåværende tidspunkt. En forsiktig tilnærming er derfor at virksomhetene vil

forbruke de midlene de er bevilget. Som følge av dette forsiktighetsprinsippet er virksomheter med målt mindreforbruk satt til budsjettbalanse i A- og B-skjema foran. I de videre tabellene i rapporten (lønn og innkjøp) er imidlertid både mer- og mindreforbruk presentert netto, for å vise totalbildet for kommunen.

Først når året er omme, vil det foreligge et endelig svar på om enkelte virksomheter har klart å oppnå et mindreforbruk (overskudd). Slik tallene nå foreligger vil det kunne ha avgjørende betydning for kommunens totale resultat at noen virksomheter klarer å levere et mindreforbruk, samtidig som at virksomheter med varslede budsjettoverskridelser klarer å tilpasse drift til budsjett resten av året.

Lønnsutgifter – netto inkl sykkelønsrefusjoner mv

Netto lønnskostnader	Kvartalet		Helår		
	Regnskap pr 3. kvartal 2019	Budsjett pr 3. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Fastlønn mv	369 227	365 300	506 590	511 536	-4 946
Tillegg	20 427	19 796	26 472	27 200	-729
Overtid	3 994	2 751	3 733	4 796	-1 063
Andre godtgjørelser	3 062	3 345	5 397	4 925	473
Vikar / ekstrahjelp	21 380	19 562	25 268	27 133	-1 865
Vikar v sykdom/foreldreperm	21 341	12 999	20 307	29 631	-9 324
Refusjon sykdom/foreldreperm	-25 050	-13 381	-17 670	-31 427	13 757
Sosiale kostnader	133 678	136 376	186 052	182 201	3 851
Avlastning, fosterheim, støttekontakt mv	7 775	7 771	10 361	10 375	-14
Intro- og kvalifiseringsstønad	7 287	7 037	8 588	9 162	-574
Totalsum	563 121	561 554	775 099	775 533	-434

Lønnsutgifter, inklusive refusjoner for sykkelønn og foreldrepenger, viser et samlet forventet merforbruk på 0,4 mill, men i dette tallet er det store mer- og mindreforbruk som drar i hver sin retning. Lønn til faste ansatte viser et merforbruk på 4,9 mill, lønn til vikarer og midlertidig ansatte gir et prognosert merforbruk på 11,2 mill, mens refusjoner gir en merinntekt på 13,8 mill. I tillegg kommer et mindreforbruk på sosiale kostnader (pensjon og arbeidsgiveravgift) på 3,9 mill. Noe av mindreforbruket på sosiale kostnader skyldes at grunnlaget for beregningen av sosiale utgifter i budsjettet er marginalt høyere enn de utgifter som reelt sett kan påregnes, og det ligger derfor en liten buffer i de budsjetterte utgiftene.

Prognosen viser 29,6 mill i forventede utgifter til vikarer ved sykdom eller foreldrepermisjon, mens forventede refusjoner er på 31,4 mill. Ledere er svært restriktive med vikarer ved korttidsfravær, og vikarer er også gjerne rimeligere arbeidskraft enn den faste ansatte som er ute i langtidssykemelding eller foreldrepermisjon. Korttidsfravær er ikke omfattet av lønnsrefusjonsordning fra NAV, og NAV dekker heller ikke pensjonsutgifter. Høyt fravær vil derfor, uansett refusjon fra NAV, være en merkostnad for kommunen.

Grunnlagsdata for lønn til tabell over viser at det er hjemmetjenesten som har klart størst merforbruk på årsbasis, med 6,8 mill i prognosert budsjettavvik. Det blir stadig mer krevende å tilpasse aktiviteten til

budsjettrammen, og avviket er økende ifht siste rapportering. Skole viser også fortsatt noe merforbruk på lønn, men med en tydelig forbedring fra tidligere økonomirapporter, noe som indikerer at de varslede tiltak fra skolestart 2019 har hatt effekt.

Resultat av årets lønnsoppgjør innenfor kapittel 4 er hensyntatt både i regnskap og budsjett. I tillegg er det og kompensert i budsjett med helårsvirkning for tariffendring fra 2018 innen velferdssektoren på lørdag-/søndagstillegg og kvelds- og nattillegg. Dette er endringer som trådte i kraft pr 1.1.2019. Kompensasjon for lønnsvekst på vikarer er tilført virksomheter innen velferdssektoren (hjemmetjenesten, institusjonstjenesten og Bo og dagtilbud tjenesten). Forhandlinger innen kapittel 3 og 5 er også sluttstilt, men ikke oppdatert i resultat eller budsjett pr september. Samlet avsetning til lønnsoppgjør 2019 ble satt til 14 mill til dekning av lønnsvekst for kapitlene 3,4 og 5. Det ble ikke tatt høyde for effekten av tariffendringer på turnustillegg fra oppgjør 2018, et ledd i arbeidet med heltidskultur, stipulert til 790' i økte lønnsutgifter. Det er valgt å legge nivået på kompensasjon på 90% begrunnet i avsetningens størrelse og merkompensasjon. Merkompensasjon oppstår ved beregning lønnsvekst ved at stillingsendringer, ansiennitetsendringer, økt stillingsandel etc øker kompensasjonsgrunnlaget i tillegg til tariffmessige endringer. Foreløpig anslag viser at avsetning til lønnskompensasjon overskrides med 0,81 mill.

Særskilte lønnstiltak (heving av garantilønn) for stillinger med krav om 3 eller 4-årig universitets- eller høyskoleutdanning har gitt stor uttelling for grupper av kommunens ansatte. Ansatte med 10 års ansiennitet og 3 eller 4-årig utdanning har fått en årslønnsvekst på henholdsvis 41 000 og 53 200. Fagarbeidere er også omfattet av hevet garantilønn; årslønnsvekst er her i området 17 000.

Foreløpige beregninger av effekt amortisert premieavvik og årets premieavvik viser en inntektspost i området 3 -4 mill. Denne effekten er foreløpig ikke beregnet inn i årsprognosen. Premieavvik er differanse mellom innbetalt premie og beregnet pensjonskostnad. Årets inntektsføring av premieavvik vil medføre at regnskapet belastes med en pensjonskostnad som er lavere enn betalt pensjonspremie. Avviket (inntekten) vil komme til utgiftsføring senere år. Denne utgiftsføringen omtales som amortisering (fordeling) av inntektsført premieavvik fra tidligere år.

Innkjøpsposter

Innkjøpsutgifter	Kvartalet		Helår		
	Regnskap pr 3. kvartal 2019	Budsjett pr 3. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Rådmann	5 512	5 282	7 644	7 790	-146
Fellesområder	4 531	5 457	6 680	6 162	518
Fellesområder totalt	10 043	10 740	14 324	13 952	372
Oppvekst felles	37 993	39 318	47 413	46 448	964
Skole / SFO	16 657	15 052	22 722	24 629	-1 907
Barnehage	5 081	5 200	7 185	7 370	-186
Ressurssenter oppvekst	10 231	10 458	14 993	15 235	-242
Oppvekst totalt	69 963	70 029	92 312	93 682	-1 370

Innkjøpsutgifter	Kvartalet		Helår		
	Regnskap pr 3. kvartal 2019	Budsjett pr 3. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Hjemmetjenesten	6 576	5 375	7 495	8 716	-1 221
Institusjonstjenesten	29 726	27 450	35 179	37 926	-2 748
Bo- og dagtilbudstjenesten	6 549	5 561	8 118	9 517	-1 399
Velferd felles	1 011	1 158	1 735	2 462	-727
NAV Sosial- og flyktingetjenesten	1 448	1 525	2 151	1 654	497
Velferd totalt	45 310	41 069	54 678	60 275	-5 598
Landbruk, miljø og arealforvaltning	2 304	1 698	2 067	2 788	-721
Teknisk drift	32 766	27 461	36 175	39 721	-3 546
Selvkostområder	17 207	18 101	25 955	24 833	1 122
Næring og samfunnsutvikling felles	234	421	563	523	40
Integrering og mangfold	3 427	3 294	4 584	4 667	-83
Kulturtjenesten	2 512	2 410	3 283	3 327	-43
Næring og samfunnsutvikling totalt	58 450	53 386	72 627	75 859	-3 232
IK, Regnskap, innfordring og lønn	1 198	1 198	1 660	1 647	14
IK, Geodata og oppmåling	599	552	830	834	-4
Innherred kommunesamarb., Verdal	1 797	1 750	2 490	2 481	10
IK Kemner, IKT og advokat	9 492	9 210	12 280	13 764	-1 484
IK Innherred brann og redning	7 660	7 650	10 200	10 712	-512
IK Innherred Innkjøp	551	551	827	827	0
Kommunesamarb i andre kommuner	17 704	17 411	23 307	25 303	-1 996
Totalt	203 266	194 385	259 738	271 552	-11 814

Årsprognosen gir et estimert merforbruk på 11,8 mill for innkjøpsposter.

Virksomheten med størst merforbruk på innkjøp er teknisk drift, med 3,5 millioner. Dette skyldes at utgifter til snøbrøyting og elektrisitet har vært betydelig høyere enn forutsatt, til tross for tilførsel av 1,5 millioner til økte el-utgifter i budsjettet for 2019.

Institusjonstjenesten estimerer et merforbruk på innkjøpsposter med ca 2,7 mill hvor hovedvekten skriver seg fra legetjenesten. Merforbruket har sammenheng med utfordringen med å rekruttere næringsdrivende leger, og oppdekking av behov ved bruk av vikarbyrå.

Utfordringsbildet er nærmere beskrevet i virksomhetenes egne kommentarer i kapittel 2.2 under.

2.2 Rapportering fra virksomhetene

Den enkelte virksomhetsleder, som har budsjettansvar overfor rådmannen, gjør fortløpende vurderinger av aktivitets- og økonomistyringen. I det følgende er vurderingene pr tredje kvartal oppsummert. Avvik mellom årsbudsjett og -prognose er illustrert med trafikklys. Grønt lys viser at virksomheten melder balanse (eller mindreforbruk), gult lys er merforbruk opp mot 0,5 mill, og rødt lys er merforbruk over 0,5 mill.

2.2.1 OPPVEKST

Oppvekst består av virksomhetsområdene Oppvekst felles, Skole / SFO, Barnehager og Ressurssenter oppvekst.

Oppvekst felles

Oppvekst felles forventer å avslutte året i balanse, eller med mindreforbruk.

Virksomhetsområdet omfatter ungdomsarbeidet i Verdal kommune, samt barnehagemyndigheten. Samlet ser det ut til at området kommer ut med et lite mindreforbruk på barnehagefinansiering på grunn av noen færre barn i barnehager enn budsjettet, mens resten vil holde seg innenfor forventede rammer. Størrelsen på mindreforbruket vil avhenge noe av de utgiftene barnehagemyndighet har rundt reduksjoner i foreldrebetaling og søskenmoderasjon – og derfor lar det seg ikke eksakt estimeres tydeligere enn «en liten pluss».

Skole / SFO

Virksomhetsområdet skole/SFO rapporterer et merforbruk for året på 0,9 mill.

Det er spesielt Verdalsøra B og Stiklestad som har utfordringer med å holde budsjett. Ved Stiklestad har det oppstått situasjoner som har krevd ekstra ressursbruk. Verdalsøra B viser bedring på lønn, men har lavere inntekter enn budsjettet. Ved halvårsrapporteringen ble det antatt at mindreforbruk ved Ness/Vinne kunne dekke skyss og husleie i Ness/Vinne. Det går i stedet til å dekke underskudd på andre enheter. Ekstraavgift til skyss og husleie er estimert til 500 – 600 tusen. Disse utgiftene, sammen med lavere kompensasjon av lønnsoppgjøret gir et avvik på i underkant av 1 million. Betaling av gjesteelever kan også bli høyere enn antatt, rapporten viser balanse her, men vi mangler konkrete tall. På MNRT har vi en usikkerhet i bidrag fra NTE, da avtale er utgått og er under forhandling (100 000 kr).

Det må sies at gjennom sammenslåingen av Ness/Vinne iverksetter vi politiske vedtak som kom i løpet av budsjettåret og som det ikke var dekning for. Dette er løst på en måte som sparer betydelige beløp.

Det iverksettes tiltak for å komme i balanse innen årsslutt:

- Alle lengre vikariat (over 1 måned) skal lyses ut internt mellom skolene og personale flyttes om nødvendig
- Oppfølgingsmøter med de to skolene som har størst merforbruk, der økonomi og virksomhetsleder deltar for å se på løsninger

- Vurderer innkjøps- og vikarstopp

Kommunale barnehager

Regnskapet for kommunale barnehager viser ved utgangen av kvartalet et mindreforbruk, og det forventes balanse mellom budsjett og regnskap innen årsslutt.

Både Garnes og Leksdal barnehage vil fra august måned ha noe høyere bemanning enn bemanningsnormen tilsier, for kunne opprettholde drift under fallende barnetall. Ness barnehage er nedlagt fra 1.8, og barn og ansatte er overført til andre enheter.

Administrativ ressurs under virksomhetsleder står pt vakant på grunn av omrokking ved sykemelding. Varighet er uavklart. Det er ikke satt inn vikar, noe som bidrar til et mindreforbruk for barnehageområdet.

Ressursenter oppvekst - barneverntjenesten

Ressursenter Oppvekst består av PPT, Barnevern og Helsestasjon. Virksomhetsområdet vil drifte året innenfor tildelt budsjetttramme.

Ressursenteret vil klare seg innenfor sine budsjetttrammer i 2019, dersom det ikke skjer noen større uforutsatte hendelser. Den største usikkerheten utover dette er knyttet til hvordan de økte lønnsutgiftene knyttet til lønnsoppjøret vil slå ut og kompensasjonsgraden på dette.

2.2.2 VELFERD

Velferdssektoren omfatter virksomhetsområdene NAV, Hjemmetjenesten, Bo- og dagtilbudstjenesten, Institusjonstjenesten og Velferd felles.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten ligger an til et merforbruk ved årets slutt på ca. 7 millioner. Merforbruket er knyttet til økte lønnsutgifter, telefoni, lisenser og teknologisk utstyr. Det er iverksatt tiltak for å redusere merforbruket.

Produksjons/tjenesteavvik:

Det økte merforbruket er i all hovedsak knyttet til økte lønnsutgifter. Siden årsskiftet er det leid inn vikarer utover registrert sykefravær og permisjoner i snitt på 4 årsverk. Det er også økte lønnsutgifter som følge av bruk av forskjøvet arbeidstid og overtid. Dette handler om ulike forhold blant annet sykefravær som oppstår under ferieavvikling, mangel på struktur og planlegging av arbeidsoppgavene innenfor normert arbeidstid. Videre er det budsjettert med inntekter av 8% sykefravær, i ei avdeling er sykefraværet redusert

gjennom året til ca 4%, og det er bra. Inntektene er av den grunn lavere enn budsjettet. Det er brukt mye tid, og det brukes fortsatt mye tid på å finne forklaringer og løsninger som reduserer det økte forbruket.

Det vi har innsikt i så langt er:

De siste tre årene har hjemmetjenesten samlet sett hatt en økning i antall unike brukere, særlig i overgangen 2017 – 2018. Innvilgede tjenestetimer viser det samme, men når vi ser på utførte tjenestetimer er det en svak økning i perioden 2017 til 2018. Differansen mellom innvilgede tjenestetimer og registrerte utførte tjenestetimer er stor, og det pågår undersøkelser for å finne ut om det er feilregistreringer på innvilgede tjenestetimer og utførte tjenestetimer.

Årstall	Unike brukere	Tjenestetimer innvilget	Utførte tjenestetimer
2017	389	6188	5655
2018	446	7548	5744
2019	474	7852	5080

I arbeidet med styringsdata er det også sett på brukernes funksjonsnivå. 55 brukere av de 474 unike brukerne per 13.09.19 har omfattende bistandsbehov. De øvrige brukerne har moderat eller lavt bistandsbehov. For å forstå brukernes bistandsbehov er det iverksatt en gjennomgang av vedtakene knyttet til de 55 brukerne med omfattende bistandsbehov, dette arbeidet pågår fortsatt. Målet er å få innsikt i tjenestebehovet gjennom døgnet, hvilket kompetansebehov den enkelte må ha tilgang på, hvilken oppgavedeling hjemmetjenesten har med fastlegen som er den medisinskfaglig ansvarlige for brukeren mv.

Det er gjennomført arbeidsprosesskartlegging i hjemmetjenesten. Denne gjennomgangen viser at det er behov for å optimalisere organiseringen av det daglige arbeidet. Det er iverksatt forbedringsarbeid på en rekke områder som følge av dette, blant annet:

- Arbeidslistene tilrettelegges slik at arbeidsflyten optimaliseres gjennom døgnet.
- Informasjonsflyten mellom skiftene (dag/kveld/natt) kvalitetssikres gjennom skriftliggjøring.
- Bedre strukturer for tilrettelegging av utstyr som er nødvendig for å løse arbeidsoppgavene.

Arbeidsmiljøutfordringene i hjemmetjenesten har over tid gitt betydelig slitasje på ansatte og ledere. Holdningsskapende arbeid er nødvendig på flere områder, det er behov for veiledede prosesser slik at den enkeltes forståelse av hva arbeidsoppgavene består i og hvilke krav som tilligger det å være ansatt i Verdal kommune, tydeliggjøres. Ledere er delegert rådmannens myndighet knyttet til fag, personell og økonomi i det daglige, og skal legge til rette for at ansatte bruker sin fagkompetanse og tid på en slik måte at arbeidsoppgavene løses til brukernes beste. Det er kulturer hvor denne rolleforståelsen er uklar, og det skaper utfordringer både i utøvelsen av arbeidet og bruken av ressursene kompetansemessig og økonomisk.

I tillegg er det foretatt nødvendige innkjøp av trygghetsalarm (0,3 mill) og nettbrett for å optimalisere arbeidstid (0,1 mill). Manglende innlevering av arbeidstøy medfører ekstrakostnad på 0,1 mill og endrede

forutsetninger for kostnadsfordeling av telefoni og lisenser gir virksomhetsområdet merutgifter på 0,7 mill. Tilsammen utgjør dette 1,2 mill i ekstra utgifter som ikke er budsjettet.

Det pågår rekruttering av ny virksomhetsleder for hjemmetjenesten, og det tas sikte på å ha ny virksomhetsleder på plass ved årsskiftet. Virksomhetslederoppavene løses, fram til ny virksomhetsleder er operativ, av kommunalsjefens lederteam. En av avdelingslederstillingene i hjemmetjenesten har vært vakant siden januar 2019. Dette er løst ved konstituering. Stillingen er utlyst.

Institusjonstjenesten

Institusjonstjenesten styrer mot balanse eller mindreforbruk i 2019. Det er knyttet en del usikkerhet til prognosen med tanke på særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester, legetjenesten og bruk av sykevikar i enkelte avdelinger.

Vesentlige produksjons/tjenesteavvik:

Institusjonstjenesten fått større omfang av særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Medio august ble det foretatt en ny beregning av forventet refusjon for særlig ressurskrevende tjenester. Ytterligere beregninger utføres utover høsten da behovene er stadig i endring.

De to siste årene har Verdal kommune hatt problemer med å rekruttere fastleger til ledige fastlegehemler. Etter gjentatte utlysninger av ledige hjemler, er det fra 1. april ansatt en lege på fastlønn ved Stekke legesenter for å gi stabilitet for innbyggerne på den fastlegelisten. Det har ikke lyktes å rekruttere næringsdrivende leger i ledige vikariater ved to legesenter. Behov er tidvis dekket opp med leger via vikarbyrå. Dette gir merkostnader på lønn og usikkerhet knyttet til netto utgifter til disse løsningene, da det må sees opp imot refusjoner fra HELFO. Verdal kommune har søkt og fått innvilget kr 1,2 mill i tilskudd for 2019 fra Helsedirektoratet knyttet til å rekruttere og beholde fastleger.

Planer og tiltak for siste kvartal

Lederne, tillitsvalgte og verneombudene har siden januar hatt søkelys på helsefremmende arbeidsplasser. Institusjonstjenesten har stort søkelys på å videreutvikle helsefremmende arbeidsmiljø i alle avdelinger. Det innebærer at det legges mye vekt på hva som styrker nærværet hos ansatte. I forbindelse med dette utviklingsarbeidet blir det gjennomføre konkrete aktiviteter som starter allerede i slutten av august. Av aktiviteter som skal gjennomføres i alle avdelinger er:

- kartlegging av arbeidsmiljø
- dialog med ansatte som er sykmeldt
- styrking av ledelse og partssamarbeid
- avklaring av roller hos ledere og ansatte m.m.

Alle avdelingene i Institusjonstjenesten deltar i utviklingsarbeidet, målet er å lære av hverandre og etablere god felles praksis. Arbeidet er i tett samarbeid personalavdeling, Nav arbeidslivssenter og Nav lokalt samt vår egen bedriftshelsetjeneste ANT.

Bo og dagtilbudstjenesten

BODA styrer mot balanse eller mindreforbruk i 2019.

Det er knyttet usikkerhet til prognosen med tanke på omfanget av nye brukerbehov/endra brukerbehov og at aktivitet i de fleste avdelingene i BODA er nært knyttet opp mot ressurskrevende tjenester. Endringer i brukerbehov skjer ofte i et livsfaseperspektiv, - eksempelvis er særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester ytt til enkeltbrukere, blitt overført til et annet omsorgsnivå høsten 2019. Dette medfører en overtallighet i BODA på 4,2 årsverk. I tiltak rundt noen brukere med store og sammensatte behov, f.eks ved behov for samtidige tjenester på psykisk helse, rus, somatisk helse og psykososial fungering har vi i løpet av høsten fått økte lønnsutgifter pga endret brukerbehov. Enkelte kan også ha forhøyet risiko for vold og trusler. Denne brukergruppen krever høy kompetanse hos hjelpeapparatet. Samtidig erfarer vi at det er vanskelig å rekruttere til disse tiltakene, både faste fullstillinger og vikarer. Sykefraværet er ofte høyt, noe som blant annet medfører bruk av overtid for å sikre forsvarlige tjenester.

Aktiviteter og endringer for å sikre drift innen budsjetttramme

- Vurdere hver ledighet i stilling i forhold til hva som er helt nødvendig å erstatte.
- Redusere bruk av å innleie ved fravær. Vikar innleie på absolutt minimum
- Redusere bruk av overtid
- Større fokus på sykefraværsoppfølging og utvikling av helsefremmende arbeidsplasser
- Bevisst ledelse i alle prosesser

Velferd felles

Velferd felles består av Forvaltningskontor med merkantilavdeling og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT). USHT forventer balanse ved årsslutt, mens Forvaltningskontoret pr september har et prognosert merforbruk for året på 1,8 mill.

Forvaltningskontorets merforbruk er i hovedsak knyttet til personalutgifter. Enhet ble skilt ut fra virksomhetsområde hjemmetjenester på nyåret og budsjetttramme skulle baseres på midler fra hjemmetjenesten og frigjorte midler i form av økte inntekter i Institusjonstjenesten. Fram til nå har Forvaltningskontorets budsjett i henhold til personelloppsett vært for lavt og merforbruket har økt periodevis. Budsjetttilpasning blir gjennomført ved overføring av inntekter fra Institusjonstjenesten i oktober. Enhet er belastet for tomgangsleie etter oppgave-flyttinger (48'). Denne leiekostnaden har pr nå opphørt, se også NAV sine kommentarer. Det er fortsatt et betydelig mindreforbruk på posten til dekning av kjøp sykehusplass for utskrivningsklare pasienter. Det er tatt høyde for at denne effekten vedvarer ut året. Øvrig drift er forutsigbar og i henhold til budsjett.

USHT mottar årlige driftstilskudd, i år i omfang 2,2 mill fra Helsedirektoratet. Som vertskommune er kommunen ansvarlig for medfinansiering av senteret. I tillegg finansieres prosjekter av tilskuddsmidler knyttet til utviklingsprosjekter i samarbeid med andre kommuner i Trøndelag.

NAV

Prognosen for NAV viser et samlet merforbruk på 3,1 mill mot tildelt budsjetttramme.

Lønn og personalkostnader

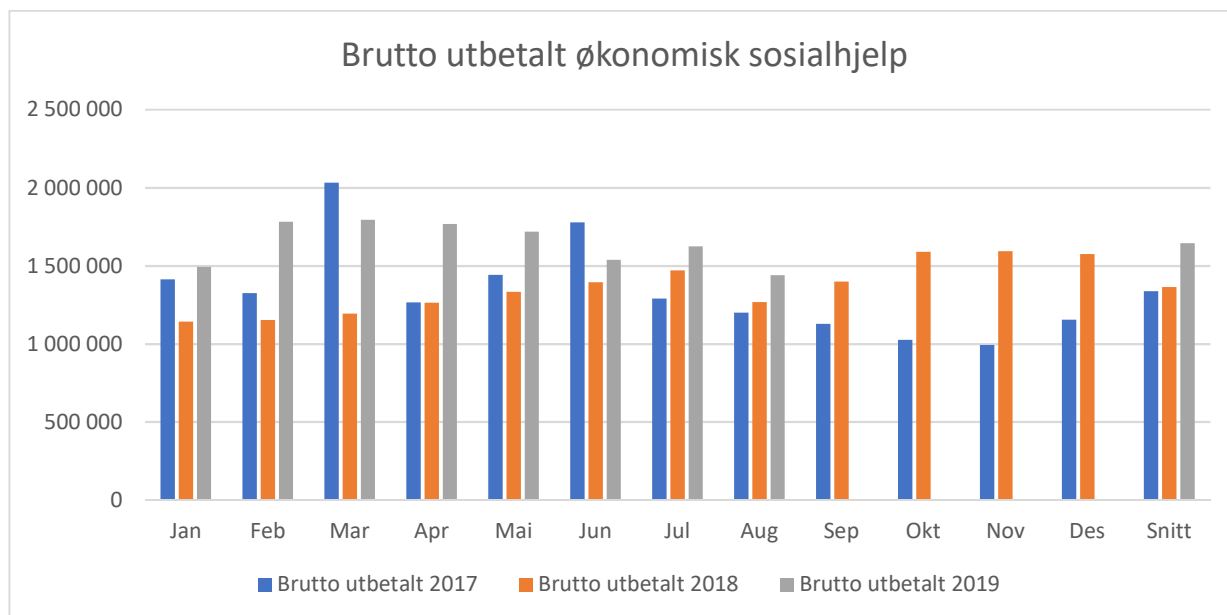
Virksomheten har et reelt mindreforbruk på lønn til ansatte når det tas hensyn til refusjoner i forbindelse med sykefravær, foreldrepermisjon, to prosjekt som mottar øremerkede midler, Drømmevet og Inklusivate (samlet 2,2 årsverk), samt refusjon for 20% frikjøpt merkantil stilling.

Deltakelse i kvalifiseringsprogrammet er en rettighet i forhold til lov om sosiale tjenester i NAV, slik at hvis noen søker om deltakelse må denne søknaden vurderes opp mot loven. Kommunen har ikke anledning til å avslå med begrunnelse i kommunal økonomi. Pr. i dag er det 3 deltakere i programmet.

Økonomisk sosialhjelp

Det er innenfor dette området tjenesten har størst utfordringer gjennom økte søknader om ytelser etter lov om sosiale tjenester, spesielt i starten av 2019. Grunnene til denne økningen er flere, bl.a. innskjerping av regelverk i forhold til arbeidsavklaringspenger og uføretrygd, forventet økning av utbetalinger til flyktninger som er ferdig med introduksjonsprogram. En sikker prognose innenfor dette området er vanskelig da det er flere forhold som påvirker antallet som har rettigheter på ytelser etter loven.

Prognosen baserer seg på at utbetalingene resten av året holder seg på samme nivå som i august. Som det fremgår av grafen nedenfor, har det vært en litt synkende tendens i utbetalingene fra toppen i mars.

Enheten er i slutfasen med et arbeide for å sikre en bedre arbeidsflyt med sikte på å få avklart brukere mot rett ytelse og rette tiltak raskere enn hva som gjøres i dag. Dette vil også forhåpentligvis føre til at mottakere av økonomisk sosialhjelp raskere kan komme seg over på annen selvforsørging. Tett oppfølging er nøkkelen til å få raskere avklaringer, og det er stort fokus på å få til dette med de personalressursene

enheten har. Vi har pr. i dag «ekstern finansiering» av forsøk med tettere oppfølging av enkeltbrukere gjennom Drømmevet og Inclusive.

Kommunale boliger

Nav har merforbruk relatert til betaling av tomgangsleie for leiligheter i Verdal Boligselskap AS, som omtalt i tidligere økonomirapporter. Det er innført nye rutiner for samhandlingen mellom kommunen og Verdal Boligselskap AS, som tilsier at NAV for fremtiden ikke får noen befatning med garantier for depositum, tomgangsleier og reparasjoner.

2.2.3 NÆRING OG SAMFUNNSUTVIKLING

Næring og samfunnsutvikling består av områdene Kultur, Teknisk drift, Landbruk, miljø og arealforvaltning, Selvkosttjenester, Integrering og mangfold, samt fellesområde for næring og samfunnsutvikling.

Landbruk, miljø og arealforvaltning

Prognose for 2019 viser at virksomhetsområdet samlet vil være i balanse og innenfor tildelt ramme. Flere større reguleringsplansaker har gitt inntekter over budsjett.

Teknisk drift

Prognosen for teknisk drift viser et estimert merforbruk på 2,5 millioner.

Overskridelsen skyldes høyere priser på strøm og bioenergi enn forutsatt i budsjettet, samt høye utgifter til snøbrøyting vinteren 2019. Været resten av året vil ha direkte innvirkning på årsresultatet for teknisk drift; kommer det mye snø før årsskiftet vil prognosen forverres, men blir det ingen snø, estimeres et noe lavere merforbruk. Det vises ellers til tidligere kvartalsrapporter for mer detaljer.

Selvkostområder

Alle kommunens tre selvkostområder (vann, avløp og byggesak) ventes å avslutte året i balanse. Mindreforbruk for vann og byggesak settes av til bundne fond. Mindreforbruk innenfor avløp vil redusere framførbart underskudd fra tidligere år.

Næring og samfunnsutvikling felles

Virksomheten omfatter næring- og samfunnsarbeidet som tidligere har sortert under rådmannens fellesområde, samt overføringer til kirker og andre tros- og livssynsamfunn. Utskillelsen fra rådmannens fellesområde har skjedd i 3. kvartal, og er nærmere omtalt i kapittel 3.1. Området forventer å avslutte året i balanse.

Integrering og mangfold

Integrering og mangfold estimerer et merforbruk på 0,6-0,8 millioner. Det kan bli krevende å hente inn merforbruket, som delvis skyldes utenforliggende årsaker, og som også ble nærmere omtalt i forrige kvartalsrapportering;

- Kjøp av tjeneste til ressurskrevende bruker fra Verdal videregående skole
- Overføringer til NAV, større enn budsjettet
- Feil budsjettering på norsktilskudd

Det er fem flere bosettinger enn vedtatt, en ordinær og fire sekundærbosettinger. Det utgjør ca kr 450 000 i merinntekt.

Følgende tiltak er iverksatt for å redusere merforbruket:

- Ingen vikarbruk ved sykdom, gjelder både kort- og langtidsfravær.
- Minimalt med innkjøp.
- Lite og ingen ekstern kursaktivitet som medfører stor kostnad med tanke på reise, opphold, diett og kursavgift. Her ser man bort fra nødvendig kursvirksomhet knyttet til prosjekt.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten forventer å avslutte året innenfor tildelt budsjett.

2.2.4 RÅDMANNENS FELLESOMRÅDE OG STAB, UTVIKLING OG VIRKSOMHETSSTØTTE

Rådmann

Virksomhetsområdet består av underinndelingene Rådmannens fellesområde, Økonomi, Personal/HMS, og Arkiv, informasjon og service, og forventer å avslutte året innenfor budsjettrammen. Kommunepsykolog er tilsatt og er på plass fra november.

Fellesområder

Årsprognosen for fellesområdet viser et merforbruk på 0,6 mill.

I dette området ligger avsetning til lønnsoppgjør, samt en del faste kontingenter, lisenser og personalforsikringer som gjelder hele kommunen. I forbindelse med utfasing av fasttelefon/sentralbord er fellesområdet belastet for telefonutgifter fasttelefon som ikke er hensiktsmessig å fordele ut på øvrige enheter, utgjør en engangsutgift på 150'. I fellesområdet er det avsatt 300' til intranettoppgradering. Dette arbeidet er påbegynt, men er i en tidlig fase og vil ikke fullføres inneværende år. Midler må rebudsjetteres neste år for fullføring av prosjekt.

Foreløpig anslag viser at avsetning til lønnskompensasjon overskrides med ca 0,8 mill.

2.2.5 INNHERRERD KOMMUNESAMARBEID

Regnskap, innfordring og lønn

Innherrerd Kommunesamarbeid Regnskap, Innfordring og Lønn (IKRIL) styrer mot et mindre-forbruk i 2019. Dette skyldes større inntekter enn budsjettet på forsinkelsesrenter og salg av regnskapstjenester til andre interkommunale samarbeid.

Geodata og oppmåling

Prognosen viser et lite mindreforbruk mot budsjett, grunnet i refusjon ved foreldrepermisjon, og merinntekter fra fradelinger av tomter i forbindelse med feltutbygginger, eks Nestvoldjordet i Verdal.

Kemner - IKT - Kommuneadvokater (driftes under Levanger kommune)

Totalt for samarbeidet forventes det et merforbruk på ca kr 3,45 millioner i 2019, hvorav Verdals andel utgjør om lag 1,48 mill. Merforbruket som belastes Verdal kommune er redusert med 0,92 mill sammenlignet med status ved halvårsrapportering. Årsaken til dette ligger i at budsjetterte telefonutgifter på 2,5 mill, som tidligere var tenkt tilbakeført deltakerkommunene etter at belastning telefoniutgifter ble overført virksomhetene, beholdes i budsjett. En tilbakeføring ville ha medført en større administrativ jobb for å beregne rett fordeling og kun medført at underskudd til dekning etter andel ville blitt større ved årets slutt. Det gjennomføres kostnadsreducerende tiltak, bla vakant stilling og innsparinger på 0,6 mill innenfor drift, utstyr/forbruksmateriell, overtid og justert aktivitet.

Innherrerd Innkjøp (driftes av Inderøy kommune)

Innkjøpssamarbeidet er inne i sitt første driftsår og har i høst en periode med vakanse i bemanningen, men vil være fullt bemannet igjen innen årsslutt. Utgifter til utstyr/ inventar/ kompetanse er innenfor budsjett og prognosen for året er at driften vil holdes innenfor tildelt ramme.

Innherrerd Brann og redning (IHBR, driftes under Levanger kommune)

Prognosen for IHBR ser ut til å bli et overforbruk på 5 % ved årsslutt. Dette vil utgjøre ca. 1,2 mill, hvorav Verdal kommunes andel er omtrent 0,5 mill.

Merforbruk kan knyttes til aktiviteter som ikke er planlagt og dermed ikke budsjettet. Dette er aktiviteter som lukking av avvik fra arbeidstilsynet i form av innkjøp av verneutstyr til 950 000. Videre ser det ut til at IHBR får en faktura for oljevern på 250 000 fra kommunene som ikke er budsjettet. Det er og ført utgifter

på henholdsvis Levanger og Verdal kommune som omposteres til IHBR i slutten av regnskapsåret som er utgifter knyttet til kjøretøy. Lønnsøkninger etter tariff og lokale forhandlinger er ikke kompensert med økt budsjetttramme.

Ved å bruke midler fra andre avdelinger, vil noe av budsjettunderskuddet i beredskapsavdelingen dekkes opp, men dette vil kunne gå ut over forebyggende arbeid.

2.3 Budsjettjusteringsbehov drift

Det foreslås ingen justeringer i driftsbudsjettet.

2.4 Status og budsjettjusteringsbehov i investeringsregnskapet

Vuku nærmiljøanlegg

Uteområdet ved Vuku skole ble i kommunestyrevedtak 63/18 bevilget en kostnadsramme på 7,9 millioner inkl mva, som fordelte seg med 3 millioner i 2018 og 4,9 i 2019. Prosjektutgiftene i 2018 utgjorde kun i underkant av 0,3 millioner, og det gjensto dermed 2,7 millioner i ubrukte midler som ble avglemt ifbm rebevilgningene som ble gjennomført i første kvartalsrapport 2019. Prosjektet er imidlertid også blitt noe dyrere enn først antatt, primært som følge av grunnforholdene. Anslått totalkostnad for prosjektet er i underkant av 9 millioner, og budsjettet for 2019 foreslås derfor økt med 3,8 millioner til 8,7 millioner.

Rådhuskvartalet

I forbindelse med renoveringen av 1. etasje i Rådhuset er det, som varslet i forrige økonomirapport, avdekket behov for utbedringer av varmeanlegg og ventilasjonsanlegg i 2. etasje i den østre fløya av rådhuset. Disse anleggene henger sammen med tilsvarende anlegg i 1. etasje og vil ikke kunne fungere videre uten slik utbedring. Dette medfører også nye himlinger i denne delen av bygget. Rådhuset vurderer det som mest økonomisk å slutføre disse arbeidene samlet nå, og venter at utbedringen vil gi positiv effekt på framtidige energiutgifter i Rådhuset. Videre var det ved finansieringen av prosjektet ikke medtatt kostnader til nytt utstyr i den renoverte delen av bygget. Nærmere gjennomgang av påløpte utgifter og gjenstående arbeider for å slutføre prosjektet, gir et estimat på 17 millioner, hvorav 3 millioner knytter seg til utbedringer av varmeanlegg og ventilasjon i 2. etasje. Budsjettet for 2019 foreslås derfor økt med 4 millioner til 17 millioner.

Verdal Bo- og behandlingssenter

Betalingsplanen viser en noe raskere framdrift i prosjektet enn estimert i økonomiplanarbeidet i fjor, og budsjettet foreslås derfor økt fra 24 millioner til 43 millioner i 2019. Totalrammen på 554 millioner står fast.

Holmen bro

Sluttregningen for prosjektet er blitt omtrent en million høyere enn forventet, etter endelige masseavregninger mv. Kostnadsoverskridelsen dekkes av budsjettposten «veger, uforutsett».

Finansiering

De foreslåtte endringene i investeringsbudsjettet beløper seg totalt til en netto økning av investeringer i 2019 på 26,8 millioner, og finansieringen foreslås endret slik at merverdiavgiftskompensasjon økes med 5 millioner og bruk av lån økes med 21,8 millioner.

3. ORGANISASJON

3.1 Organisasjonsstruktur

I gjeldende organisasjonskart er samfunnsplanlegger og -utvikler lagt under den ubesatte stillingen kommunalsjef for utvikling og virksomhetsstøtte. Denne kommunalsjefen er ikke prioritert i gjeldende økonomiplan, og fagområdet er derfor flyttet i et eget virksomhetsområde under kommunalsjef for næring og samfunnsutvikling, kalt Næring og samfunnsutvikling felles. Budsjettmidler for overføring til kirker og andre tros- og livssynsamfunn er også lagt hit. Disse endringene er gjort administrativt.

3.2 Endringsprosesser, visjon og nærvær

Omstillingsarbeidet innenfor oppvekst er utfordrende, og det kan se ut til at en ikke når ambisjonene/kravene i økonomiplanen for 2019. Dette er krevende prosesser, og både lederrollen, tillitsvalgtrollen og arbeidstakerrollen har blitt utfordret. Det foregår også et betydelig omstillingsarbeid innenfor velferd, et arbeid som krever stort fokus og mye ressurser, men som er viktig å prioritere for å få mer kunnskap om ressursbruken i tjenesten. Arbeidet her krever også mye av lederrollen, tillitsvalgtrollen og arbeidstakerrollen. Presset på hjemmetjenesten er spesielt krevende, og gjør at virksomheten ikke makter å tilpasse seg rammene.

I begge disse omstillingsprosessene har det vært et aktivt og godt partssamarbeid. Omstilling berører enkeltmennesker, og det er derfor viktig med god dialog med berørte parter.

Arbeid med effektivisering av styringsverktøy på personal- og HMS- området pågår, og vi arbeider både med elektronisk HMS/ IA- plan- og kvalitetsstyringsverktøyet vårt (Compilo) for å forbedre og forenkle styringsinformasjonen på HMS- arbeidet og på området kontinuerlig kvalitetsutvikling. Vi planlegger innføring av ny versjon av Compilo i løpet av 4. kvartal, og en brukergruppe av Compilo har vært i aksjon for å forenkle og effektivisere bruken av systemet.

Arbeidet med å revidere arbeidsgiverpolitikken vår er i rute med en fremdrift slik vi har planlagt, og 4 ulike arbeidsgrupper leverte sin delrapport 1. oktober, med følgende tema:

- Livsfasepolitikk og lønnspolitikk
- HMS- og IA- arbeid
- Strategisk kompetansestyring
- Endring og lærende organisasjon

Den 5. og siste gruppa arbeider med videreutvikling av ledelse, som er et overlappende tema som berører også de andre områdene. Videre utvikling av ledelse kommer som en naturlig følge av arbeidet i de andre gruppene.

Arbeidet med utvikling av en fornyet arbeidsgiverpolitikk er bredt forankret i partssamarbeidet, og arbeidsgruppene er satt sammen på tvers av fag og sektor. Strategiene i en fornyet arbeidsgiverpolitikk vil komme til politisk behandling i januar 2019.

I arbeidet med videreutvikling av arbeidsgiverpolitikken arbeider vi ut fra en visjon

«Vi ska bli bæst i Trøndelag te å rekrutter, utvikkel og behåll arbeidsfølk»

Visjonen setter en ambisiøs standard, men det er viktig å ha noe å strekke seg etter. Målet med visjonen er å styrke fokuset på de ulike delene av arbeidsgiverpolitikken, bli mer nysgjerrig på hvor gode vi er, og bli mer bevisst på innsatsen vi må legge inn for å løfte prestasjonene våre som arbeidsgiver. Vi er helt avhengige av å være en god arbeidsgiver for å hente den kompetanse og kapasitet vi trenger for å løse samfunnsoppdraget vårt. Og konkurransen om arbeidskrafta vil øke fremover.

Kommunen har et samlet nærvær på 92,5 % i de første 9 måneder av 2019. Nærværet varierer mellom ulike sektorer og på virksomheter og avdelinger innenfor den enkelte sektor, og detaljene i dette rapporteres til arbeidsmiljøutvalget. Det er godt trykk på dette viktige arbeidet i partssamarbeidet i de ulike sektorer og virksomheter. Nærværet har en liten reduksjon fra de to foregående år.

Enkelte avdelinger i barnehagedriften, samt enkelte avdelinger i velferd har et lavt nærvær. Disse får styrket veiledning og støtte i IA- arbeidet. Gjennom ny IA- avtale har vi fått mulighet til å delta i ulike bransjeprogrammer rettet mot disse to "bransjene", og vi får tett bistand fra Nav og vår egen BHT i vårt eget arbeid med å øke nærværet og skape mer helsefremmende arbeidsplasser. Mye av suksessen ligger i et godt partssamarbeid der en sammen finner ut av utfordringsbildene og fokuserer på å gjennomføre det som virker for å lykkes. Institusjonstjenesten har meldt seg på bransjeprogrammet.

Kommunen har ikke satt et overordnet mål for nærværsutvikling. Det vil bli fastsatt et ambisjonsnivå i økonomiplan 2020-2023. Staten har satt en ambisjon om 10 % reduksjon i fraværet i perioden fra 2019 frem til 2022 (ut fra tallene pr 2019), utfordrer oss på å delta i en inkluderingsdugnad, men har samtidig endret virkemidlene ganske dramatisk og lagt mer av kostnadene over på arbeidsgiver. Dette kan jo være riktig selv om det belaster driftsbudsjettet vårt noe mer enn tidligere år, men det betyr bare at vi som arbeidsgiver må bli enda mer innovative fremover også på dette området. Noe av svaret vil være at vi endrer kultur og virkemidler i forhold til hvordan vi håndterer kompleksiteten på arbeidsmiljøområdet. I stedet for å snakke om reduksjon av fravær skal vi snakke om økning av nærvær, og selv om vi fremdeles skal ha fokus på god oppfølging av sykmeldte skal vi styrke arbeidet med utvikling av arbeidsplassene.